

005
M.50

МЕНЕДЖМЕНТ

Навчальний посібник

2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

МЕНЕДЖМЕНТ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

*Рекомендовано вченою радою НТУ «ХПІ»
як навчальний посібник для економічних спеціальностей закладів вищої освіти*

Харків
«Друкарня Мадрид»
2019

*Рекомендовано вченою радою НТУ «ХПИ»
як навчальний посібник для економічних спеціальностей закладів вищої освіти,
протокол №7 від 25 вересня 2018 р.*

Автори:

Н. С. Краснокутська, д-р екон. наук, проф. (вступ, підрозділи: 4.1,4.2,4.3,4.6);
О. М. Нашекіна канд. фіз.-мат. наук, доцент (підрозділи: 1.1; 1.2; 1.3; 1.4; 1.5; 1.6; 1.7);
О. В. Замула, канд. екон. наук, доцент (розділ 1.8); О. Ю. Лінькова, канд. екон. наук,
доцент (підрозділи: 2.1,2.2); О. М. Гололобова ст. викл. (підрозділи: 2.3; 2.5) Л. П. Скотнікова
канд. екон. наук, доцент (підрозділи: 2.4; 2.8); М. П. Горбунов, канд. екон. наук, доцент
(підрозділи: 2.6; 2.7); П. В. Брінь канд. екон. наук, доцент (підрозділ 2.9); О. В. Прохоренко,
канд. екон. наук, доцент (підрозділи: 3.1; 3.2; 3.4; 3.5); О. І. Ольховська, ст. викл.
(підрозділ 3.5); О. М. Яценко, канд. пед. наук, доцент (підрозділ 3.3);
В. І. Ковшик канд. екон. наук, доцент (підрозділ 4.1); Г. М Коптева канд. екон. наук,
доцент (підрозділи: 4.2; 4.3); І. А. Кабанець, ст. викл. (підрозділи: 4.4; 4.5).

Рецензенти:

Круглова О. А., канд. екон. наук, професор, професор кафедри економіки та управління
Харківського державного університету харчування та торгівлі
Шиян Д. В., д-р екон. наук, професор, зав. кафедри економіки підприємства та
менеджменту Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця

Менеджмент: навчальний посібник / Н. С. Краснокутська, О. М. Нашекіна,
М50 О. В. Замула та ін. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
ISBN 978-617-7683-60-4

У навчальному посібнику розглянуто питання розвитку та сучасного стану менеджменту як практичної діяльності та наукового напрямку. Визначено основні поняття та підходи в теорії організації, розкрито ключові елементи її культури. Особливу увагу приділено еволюції та основним функціям менеджменту, питанням влади та лидерства, самоменеджменту та управлінню часом. Розглянуто основні завдання та елементи управління результативністю організації, а також підходи до побудови систем її стратегічного вимірювання.

Навчаний посібник призначено для студентів і викладачів економічних спеціальностей закладів вищої освіти, а також широкого кола практикуючих фахівців у сфері управління.

УДК 658:33

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Теорія організації	5
1.1 Вступ до теорії організації.....	5
1.2 Класичний і неокласичний підходи в теорії організації.....	10
1.3 Виникнення і розвиток системних уявлень.....	16
1.4 Системний підхід до організацій.....	22
1.5 Біологічний підхід до організацій.....	30
1.6 Зовнішнє середовище організації.....	39
1.7 Економічні теорії організації.....	46
1.8 Сутність і основні елементи культури організації.....	53
Розділ 2. Основи менеджменту	68
2.1 Тлумачення менеджменту.....	68
2.2 Еволюція менеджменту.....	71
2.3 Планування як функція менеджменту.....	74
2.4 Організація як функція менеджменту.....	81
2.5 Мотивація як функція менеджменту.....	95
2.6 Контроль як функція менеджменту.....	106
2.7 Прийняття управлінських рішень.....	106
2.8 Комунікації в менеджменті.....	119
2.9 Вплив, влада, лідерство.....	125
Розділ 3. Самоменеджмент	136
3.1 Поняття й особливості управлінської праці.....	136
3.2 Управління часом або тайм-менеджмент.....	144
3.3 Кар'єрний менеджмент.....	157
3.4 Делегування повноважень і відповідальності в діяльності менеджера.....	165
3.5 Ділові контакти в діяльності менеджера.....	172
Розділ 4. Управління результативністю організації	190
4.1 Цілевстановлення та визначення пріоритетів у менеджменті.....	190
4.2 Мета, завдання та основні елементи управління результативністю організації.....	193
4.3 Ключові індикатори результативності: сутність і принципи розробки.....	198
4.4 Збалансована система показників (Balanced Scorecard) Д. Нортон і Р. Каплана.....	204
4.5 Додаткові системи цільових індикаторів.....	212
4.6.Управління результативністю та мотивація персоналу.....	219